

Regeringskansliet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkandet SOU 2024:7 Ett säkrare och mer tillgängligt fastighetsregister

Er beteckning: Ju2024/00175

Sammanfattning

Länsstyrelsen Östergötland anser att de frågor som behandlas i utredningen är angelägna och tillstyrker i huvudsak den föreslagna inriktningen, dock med de avvikelser och kommentarer som framgår nedan. Det är viktigt, samtidigt som informationssäkerheten värnas, att fastighetsregistret fortsatt har en hög tillförlitlighet och att tillgängligheten utvecklas för att stödja en effektiv samhällsbyggnadsprocess. Att säkerställa begränsningar så att fastighetsregistret inte kan nyttjas för brottslig verksamhet är av största vikt.

Länsstyrelsen anser att förslagets konsekvenser för berörda användare och dataproducenter hade kunnat belysas mer.

Övergripande

I allt väsentligt delar Länsstyrelsen Östergötland (fortsättningsvis Länsstyrelsen) de bedömningar och förslag som utredningen lämnar, med vissa avvikelser och kommentarer, som vi redogör för nedan.

Utredningen framhåller att de praktiska uppgifter som olika myndigheter har vad avser att lämna eller hämta information i fastighetsregistret inte ska ändras i sak, utan att det är det rättsliga ramverket och dess förutsättningar som förändras. Dock anser Länsstyrelsen att utredningen, mot bakgrund av kommittédirektiven, utförligare borde ha behandlat samverkansbehov och konsekvenser för berörda användare och dataproducenter inom det offentliga. Länsstyrelsen anser här bland annat att utredningen är otydlig om möjligheten att införa ett decentraliserat informationsansvar för fastighetsregistret.

Utredningen lämnar inga författningsförslag för att möta behovet av att öka förmågan att motstå och hantera cyberangrepp och IT-incidenter som berör fastighetsregistret. De hänvisar i stället till andra pågående infrastrukturella aktiviteter såsom koordinerade skyddsnivåer för säkerhetsåtgärder. Länsstyrelsen delar slutsatserna att dessa frågeställningar bör hanteras samlat utifrån ett infrastrukturperspektiv.

12 Två nya lagar

Länsstyrelsen tillstyrker den lagtekniska förändringen; att regelverket tydligare delas upp i en del som beskriver verksamheten och syftet med fastighetsregister, och en del som beskriver behandlingen av personuppgifter. Vi delar den problembild som beskrivs där inkonsekventa regler både försvårar behandlingen av information som innehåller personuppgifter och rentav skapar ökade risker genom att regelverket tvingar fram omvägar och därmed skapar ett illusoriskt skydd för integriteten. Det nya regelverket ansluter i mycket högre grad till dataskyddsförordningens systematik och syften och blir i hög grad en spegling av denna inom den aktuella verksamheten, vilket i sin tur underlättar tillämpningen och praxis. Särskilt välkomnas att reglerna generellt utgår från personuppgifternas skyddsnivå och riskerna för den registrerade i stället för formen för åtkomst eller utlämnande och från specifika informationstyper. Denna förändring skapar en nödvändig, flexibel och hållbar tillämpning i en värld med snabbt förändrad teknik.

13 Ny fastighetsdatalag

13. 9.2 Skyddsåtgärder behöver regleras mer konsekvent

Länsstyrelsen delar både betänkandets förslag och bedömning i stort. Emellertid saknas en beskrivning, i vart fall genom exemplifiering, av vad som skulle kunna utgöra "särskilt skyddsvärda personuppgifter", och det oklart hur detta ska definieras närmare. Resonemanget på sidan 508, där begreppet "uppgifter om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden" uppges ska ha "samma innebörd som i offentlighets- och sekretesslagstiftningen". Det är oklart vad som menas. Länsstyrelsen uppfattar i vart fall att de två begreppen ska anses ha samma betydelse, där en "särskilt skyddsvärd personuppgift" å ena sidan mycket väl kan vara offentlig vid en begäran om allmän handling, och omvänt att en uppgift som omfattas av sekretess "till skydd för enskilda personliga eller

ekonomiska förhållanden” inte nödvändigtvis behöver vara en ”särskilt skyddsvärd personuppgift”, eller ens en personuppgift.

14 Ny lag om fastighetsregister och elektroniskt tillhandahållande av fastighetsinformation

Länsstyrelsen tillstyrker föreslagna författningsändringar och delar utredningen utredningens överväganden i stort.

14.10 Åtkomst till elektroniskt format och distributionssätt

Länsstyrelsen ser positivt på utredningens förslag att ersätta dagens avtalsförfarande för åtkomst med ett nytt förfarande med tillstånd från Lantmäteriet. Det framgår dock rätt lite om hur uppföljning av efterlevnaden är tänkt. Vidare är det svårt att utläsa några föreslagna lösningar i utredningen (sid 377) kopplat till utmaningen att hantera ”tillgängliggörande av stora mängder uppgifter som inte är säkerhetsskyddsklassificerade, men som av andra skäl är av betydelse för Sveriges säkerhet”. Dessa resonemang behöver vidareutvecklas i det fortsatta arbetet.

15 Säkerhetsskyddslagens regler om överlåtelse av egendom

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag och delar dess slutsatser i huvudsak. Dock anser Länsstyrelsen att i fall av medvetet lämnande av felaktiga uppgifter som sker i syfte att tillskansa sig lagfart på fastigheter i strid med lagstiftning och lagars syfte kan inte mötas enbart med sanktionsavgift. Ett instrument för att återkalla/upphäva lagfart behöver etableras för att ha utrymme att korrigera otillbörligt anskaffad egendom som har betydelse för brottsbekämpning och rikets säkerhet.

16 Övriga författningsförslag

16.1 Ett nytt samverkansorgan för informations- och cybersäkerhet bör inrättas vid Lantmäteriet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och delar helt betänkandets uppfattning att länsstyrelserna är en självskrivna medlem i ett sådant råd. Detta utifrån flera av våra uppdrag, som högsta regionala civilförsvarsmyndighet, som krisberedskapsmyndighet med samordningsuppdraget inom ramen för det geografiska områdesansvaret, med vår centrala roll inom samhällsplanering,

mark- och miljöfrågor. Länsstyrelsen vill här tillägga att ägandet av produktionsmedlen jord och skog är synnerligen viktiga samhällsaspekter och att därför även Jordbruksverket och/eller Skogsstyrelsen bör inkluderas i ett sådant råd.

18 Konsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen anser att utredningens konsekvensbeskrivning är väl knapphändig. Både effekterna för berörda samhällsfunktioner och hur de framlagda förslagen kan påverka kommunernas och de berörda myndigheternas agerande borde ha kunnat beskrivas betydligt mer utförligt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tfj länsråd Jenny Knuthammar med länsarkitekt Jan Persson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också lantbrukskonsulent Anders Eliasson och civilingenjör Maria Larsson medverkat.

Kopia till

ju.L1@regeringskansliet.se